

Vejen mod nye horisonter

Dette er den første artikel i en række, der sætter fokus på grønlandske kvinders livssituation i dagens Danmark. Theodoras fortælling handler om at turde vende tilbage livet. Fra at have levet livet på kanten af samfundet og følt de stigmatiserende tegn på egen krop til at finde styrken i sig selv og lysten til livet.

v/ Katrine Andersen Ohrt

Det giver håb

Theodora er født på Grønland, uddannet køkkenassistent og er i dag i starten af halvtresserne. Hun har været ædru i et år og otte måneder og har erfaret, at det, at overkomme sit misbrug, er det afgørende vendepunkt i hendes liv. ”Det var den bedste beslutning, jeg nogensinde har taget”, og erkendelsen af misbrugets personlige omkostninger, har nu givet Theodora plads til at blomstre op, uden at livet skal dulmes og gemmes væk med øl og hash. I dag er hun tilbage i det virkelige liv, som hun selv udtrykker det, og hun nyder at have sin egen lejlighed i et stille kvarter langt fra misbrugets og den hjemløses stressede hverdag. Det har været en lang rejse, som de fleste slet ikke kan begribe, der rummer en umenneskelige sorg over at have svigtet sin eneste søn og at leve med erindringer om, at han ikke kunne magte livet og begik selvmord inden voksenlivet rigtig begyndte.

Cirklen skal sluttes i Grønland

Theodora har flyttet mellem Grønland og Danmark mange gange i sit liv, og rejsen er endnu ikke ved vejs ende. Hendes drøm er at vende tilbage til Grønland og give sin tid og omsorg til de udsatte grønlandske børn.

”Grønland skal opleves”, siger Theodora. Det er ikke let at sætte ord på de følelser og kræfter, som den grønlandske natur og kultur vækker i mennesket. Men det var de mange muligheder og kærligheden, som sendte Theodora til Danmark i sit voksenliv. I dag er hun glad for sit liv her, men savnet til Grønland er altid tilstede, ”men det er først noget, jeg kan mærke når jeg kommer derop, så føles savnet” fortæller Theodora.

Grønlands barske kontraster

Theodoras barndom gjorde hende hård. Der var ikke meget kærlighed og omsorg at finde hos hendes enlige og alkoholiserede mor. Svigtet tog hun med videre - det var det hun kendte, og en barsk livscirkel var i gang. Hun svigtede sin søn. I sin hungren efter kærlighed forsvandt hun ind i armene hos sin nye kæreste. Men fortiden fulgte med, og smerten og den dårlige samvittigheden overfor sin efterladte søn, blev druknet i alkohol. Theodoras psykiske flugt tog til, og til sidst hun kunne ikke magte sit job længere. Nu måtte hun hengive sig helt og alene til et omflakkende og hjemløst liv, hvor misbruget styrede alt. ”Jeg havde en kæmpe skyldfølelse, som jeg ikke kunne komme af med”, fortæller en berørt Theodora.

Isen brydes

I København lever Theodora et omflakkende liv med et eskalerende misbrug, dagene bruger hun samme med sine grønlandske venner i misbrugsmiljøet, og natten tilbringer hun hos forskellige bekendtskaber og fra sofa til sofa. Gennem en veninde stifter hun bekendtskab

med Miteq, et bofællesskab for grønlandske kvinder, der giver kvinderne erfaring med at leve uden misbrug og i 'egen' bolig, og derigennem får Theodora tilbudt behandling på Frederiksberg Centeret, er et privat ambulanscenter, der har en aftale med Socialministeriet og dermed tilbyder alle herboende grønlandere gratis behandling for deres alkoholmisbrug. Det tager hende ikke lang tid, at sige ja tak til at gå i behandling. "Det er den bedste beslutning, jeg nogensinde har taget. At hjælpe sig selv", fortæller en smilende Theodora, og lægger hånden på sin brystkasse, "det kræver mod og viljestyrke". Og det kan være svært at turde tro på sig selv, når man er så dybt afhængig af alkohol og hash.

Den magtesløse situation er vanskelig at bryde, da de grønlandske misbrugere sjældent kender til de eksisterende behandlingstilbud. Det var først da Theodora kom til København fra provinsen, at hun fik viden om, at der var hjælp at få. Først da Theodora for alvor falder sammen, mister sit job og sin faste bopæl, bliver opmærksomheden rettet mod vejen ud af misbruget. Frederiksberg Centeret tilbyder en minnesotakur for grønlandere, og det var løsningen for Theodora.

Det afgørende for Theodora var, at behandlingen foregik på grønlandsk. "Det væsentligste er, at kunne for lov til udtrykke sine følelser og tanker, og føle sig tryk og i samhørighed med de andre deltagere", siger Theodora. Indenfor den grønlandske kultur er der mange tabuer forbundet med sorg og håndteringen af den, eksempelvis er samtaleterapi et fyord. Man skal klare sig selv, og de problemer man har, lukker man inde. Det er derfor, vi har så store alkoholproblemer på Grønland, forklarer Theodora.

At have sig selv med i fællesskabet

Det er en iboende konflikt, som Theodora berører, i forhold til det grønlandske fællesskab, som lader smerten og problemerne begrave i store mængder af øl og hash. Omsorgen for hinanden er tilstede, men fællesskabet kan ikke håndtere de menneskelige tragedier, som i høj grad eksisterer blandt de grønlandere, der har mest brug for hjælp til at komme ud af deres misbrug. Derfor er det så vigtigt at fortælle Theodoras historie. Hun gjorde det, fandt ind til sin egen historie, der rummer en ubegribelig sorg over at have mistet sin søn, og kom ud af sit misbrug og tilbage til et værdigt liv.

Det er her Theodoras nye historie begynder, "det er troen på mig selv, som driver mig. Jeg fik troen på mig selv gennem behandlingen". Theodora vil gerne vise de grønlandere, som ikke selv tror på, at de kan komme ud af deres misbrug, at det kan lade sig gøre, og ikke mindst være med til at give dem troen på, at deres liv har værdi.